

(א) [קדושין כג. וט"ז]. (ב) לקמן ק"ב. (ג) ונחמיה (ד) גיטין טו: שבועות מה" (ה) גיטין ס"א. (ו) ס"א חזר השתמרת. (ז) רש"י ורש"י (ז) [גיטין]. (ח) [נש"ס] (ט) דף מז. ודף ט"ז. י"ג. כ"ד. כ"ה. (כ) רש"י.

הגהות הב"ה

(א) גמ' אית ליה זכיה לנפשיה מדאורייתא כי קא מתקט: (ב) שם ואברה עשיר: (ג) רש"י ד"ה גבי ממנה וכו' דלגן סה"י: (ד) גיטין טו: שבועות מה" (ה) גיטין ס"א. (ו) דק"ל דב"ב דף יג ע"ב דף קל"ה ע"א דשנ"א ממתנת ויחיה היינו הכא שנעלמו אמר זה אלל מתמנה אמרי' דמיח' ליה ללקח במתנת וק"ל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואמר רב' והבא פסקי הליבה במורה. עיני גיטין ג' ע"א מוס' ד"ה ובה':

הגהות הגר"א

[א] גמ' במתנה היאך קבלה כ"י. כ"ב פי' המינים דוקא כה"ג אלל כסיפא דזי רן לא ו"ע (ועי' מ"ש רבינו במ"מ [ב] רס"י פ"ק י"ג): (ג) תוס' ד"ה חזר ובמדי דמות כ"י. מ"ב כ"ב כ"ב פסק ורמב"ם פסק כההיא מרבנן:

מוסף רש"י

אין חבין לאדם אלא בפניו. אין אדם יכול לעשות שלוחו שלא מדעתו דכרי שהוא חובה או הפסד [קדושין ג'ב]. דלגן אלס עשה שלח' לתירו שלח מדעתו להפסידו, אלל להירוחו. אין סהדי דמיח' ליה. לפיכך וכן ואלך חבין (והר"ן פ"ג) דכרי שהוא לעיניו קרי חובה (בבבבב) דכרי שהוא חוב לו שאינו חבין (סוטה כה). גזל גמור מדבריהן. אפילו לרי' יוסי אלל גזל דאורייתא הוא (גיטין ס"א). נפקא מינה. מדרי' יוסי, להוציאה בדרייבין. ללכנן לא נפיק דעיינ' ומינה לרי' יוסי גזל מעלה לא הו' ליפקל לעדות ולעבור עליו בלאו (שם).

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

גבי מסנה זכות הוא לו זכין לו לאדם שלא בפניו. ושלא מדעתו (א) דלגן סהדי דמיח' ליה שמהא שלוחו הלכך כי לימיה בלל חלרו לביכא לדמיוי ליהא דלניה סמוכה לה תיפוק זה זכיהתא משליחותה כי היכי דשלוחו זוכה לו שלא בפניו חלרו נמי זוכה לו שלא בפניו. ומיחו גבי מליאה כי לימיה גבה דלל נפקא זכיהתא משום יד ליכא לרצווי משליחות דגבי שליחות איכא דעת השולל או דעת שליח אלל חלר ליכא לא דעת שולל ולא דעת שליח הלכך צענין ודעת אחרת מקנה אותו: וזק ארנקי. והפקירו לכל הקודם: שאין סופו לנוח. בתוך האויר: כמנה דמי. וקנאו בעל הבית הראשון או ללו כמנהג דמי. להכי צעי אויר שאין סופו לנוח בתוך הבית כמנהג דמי דלילו אויר שהיה סופו לנוח בתוך הבית פשיטא לן דאפילו קדם איש אחר וקלטת בתוך האויר לא קנה דמשנכנס לאויר קנאו בעל הבית דמתן במסכת גיטין (דף עט.) היתה עומדת בראש הגג וזרק לה גט כיון שנכנס לאויר הגג הרי זו מגורשת ואלו למעלה היא למטה כיון שי"א הו' שולל הגג נמתק לו נשקף הרי זו מגורשת: ואינו מגיע. אלמלא מתגלגל ויואלץ הן ואין סופן לנוח וקאמר דקנה ליה שדהו: **מתני'** מליאה בנו זכמו הקטנים כו'. בנו קטן בגמר' מפרש מ"ט. בתו הקטנה כמתוצות (דף מז.) ילפינן מה מקראי דקטנה ואלך נערה כל שבה נעוריה לאציה: מליאה ענדו ושפחהו הכנענים שלו. שהרי גופו קניו לו עולמית כדכתיב (ויקרא כה) והתנחלתם וגו'. מליאה אשמו. רבנן תקינו ליה משום איציה": מליאה ענדו ושפחהו העזרים. בגמ' (פ"ד פ"ד) לא יהא אלל פועל דאמרינן לעיל (דף י.) מליאה לבעל הבית: **גמ'** מפני מה אמרו מליאה קטן לאציו. בשלמא בתו ואשמו טעמא מפרש להו במקומן כמתוצות) אלל בנו טעמא מאי: מריאה אלל אציו. הלכך כשמציה לנורח אציו הגביהה: ילקט בנו אחריו. מותר לבנו של פועל אלס עני הוא ללקוט אחר אציו את לקט הנושר. אלל אלס קבל הפועל את השדה למחלה לשלש ולרביע עשירי הוא והרי הוא כבעל הבית צדקה זה ולא ילקט בנו אחריו לפי שלקט בנו לאציו: זין כך וזין כך כו'. דאלס האצ עשיר הבן עני זוכה לעלמו: **טעמא דהנא דידן קאמר.** מפני מה אמרו מליאת קטן לאציו: וליה לא ס"ל דמליאת קטן לאציו: **מדריהם.** מפני דרכי שלום: ונפקא מינה. מדרי' יוסי הא אמא לאשמועינן דהחמיירו חכמים בתקנתן כגזל גמור להוציאו צדיינן וכיון דמדאורייתא לית ליה זכיהתא מלוא אציו גזול את העניים: אלל אמר אציו. רבי יוסי נמי כתנא

יב.

חצר משום יד אתרבאי. ולכך כי הוי דומיא דיד דהיינו כשהוא בלל חלרו קונה אפילו בע"כ או אפילו קטנה (י) צידה וכשאינה סמוכה לחלרה דלא הוי דומיא דיד לא תימא כי היכי דלגן לו דין יד הכי נמי אין לו דין שליחות אלל לא גרע משליחות [ב] ובמדי דזכות כמו מתנה קנה ואפילו אינו עומד בלל חלרו ואפילו אינה משתמרת ובמליאה דלגן דעת אחרת מקנה אותה צענין משתמרת ובגט דחוב הוא לה אפילו במשתמרת אינה מתגרשת דלא עדיפא משליחות דלגן חבין לאדם שלא בפניו: **ויצא** בפתח אחר. ל"ג ואפקריה דהא חשיב ליה דעת אחרת מקנה אותו דמייתי ראייה ממתנה ולי אפקריה אלס כן מיד כשיאל הארנקי מידו היה הפקר וצשעת זכיהתא ליכא דעת אחרת אלל ל"ג ואפקריה ולעולם היא שלו עד שזכה בה אחר: **ואמר** שמואל ה"כה ברבי יוסי. מימנה דצפ' כל הגט (גיטין דף ל. ושם ד"ה כיחודה) לא צעי שמואל לאוקמי ממתניתין דהמלוה מעות את הכהן ואת הלוי (להיות מפרשי עליהן מחלקן) כרבי יוסי דכיחודה לא מוקמינן *והכא פסיק הלכה כמותו וי"ל דדוקא הכא גבי לקט פסיק כותיה מהאי טעמא דמסתמא עניים גופייהו ימח' להו כו' והא דאוקמי צפרק כל הגט (שם) כרבי יוסי היינו רבי יוסי דפי' הלוקח עובר פרתו (בסוטה דף יח. ושם ד"ה עשו) דלמר כל שחליפו ציד כהן פטור מן המתנות ומפרש טעמא בגמ' משום דעשו את שאינו זוכה כזוכה דהוי דומיא דהמלוה מעות דהווי חליפין ציד כהן דהיינו מעות ועשו חליו וזה צעמער עלמו והא דקרי ליה יחידאה אע"ג דצדכרות לא פליג אלל ר"מ מ"מ רבנן דפליגי עליה התם גבי לקט כ"ש דפליגי עליה התם גבי מתנת: **אי אמרת בשלמא דאורייתא.** מימנה מנ"ל דלר' יוסי קטן זוכה מן התורה וכן צסמוך דפריך וסבר רבי יוסי מליאת קטן דאורייתא ומנ"ל ודלמא אינה אלל מדרבנן ואציו לא זכה מיניה כלל ולהכי מלקט אחריו וי"ל דמסתמא לא פליג ר' יוסי אכמה משניות דפרקיין ודפרק חלוך (עירובין דף עט: ושם) ולמסתמא מעשר שני (פ"ד מ"ד) דמייתי צפרק התקבל (גיטין דף סה. ושם) דלכלוהו משניות יד זן כיד אציו ואל"ת ונימא לעולם זכי לנפשיה מדרבנן ובתרי הכי זכי אצוה מיניה משום איציה ומשום הכי מלקט וי"ל דמדרבנן אין סברא שיתקנו שמי זכיות שזכה הבן קודם ואח"כ יוכה האצ ממנו אלל אי מדרבנן הוא צשעת זכיהתא הבן זאל לו זכיהתא האצ משום צשעת הגבהה לוקמה להרייה לאציו אלל ודאי זכה לנפשיה מדאורייתא ואצוה זכה מיניה משום איציה שסמוך על שלחנו: **ואברה** עשיר הוא. לאו דוקא עשיר אלל כלומר כיון שיש לו חלק צדקה חייב צלקט כדדרשינן לר"א פ"ק דגיטין (דף יג. ושם) לא תלקט לעני להזכיר עני על שלו ולרבנן נמי או נפקא להו מקרא אחרונה או תרתי ש"מ: **שמואל** טעמא דתנא דידן קאמר. ואל"ת אמאי לא אוקמה צעמא דדידי דסבר שמואל דזכי לנפשיה מדאורייתא ומדרבנן אצוה זכי מיניה משום איציה ורבי יוסי ודאי לא זכי לנפשיה על שלחנו אלל ודאי לא זכי לנפשיה כלל אלל לאציו שצשעת הגבהה מגביה לנורח אציו: רבי

עין משפט נר מצוה

צו א ב מ"י פ"ה מהל' גירושין הלכה ד פ"ד מהל' זכיהתא ומתנה ה"ל ד [כך אלפס כלן ובגיטין פ"ה דף קפ"ד]. צו ג טו"ע ח"מ סי' רמג סעיף כד: צה ד מ"י פ"ח מהל' גולה ואציה ה"ל יג סג עשין עד טו"ע ח"מ ס' ער סעיף ב: צט ה מ"י שם ופי"ב מהל' אציות ה"ל ג ופי"א שם ה"ל א סג שם ופי' מה טו"ע שם וטו"ע ח"מ סי' סט סעיף ג ופי' פד: ק ו מ"י פ"ח מהלכות גולה ואציה ה"ל יג סג עשין עד טו"ע ח"מ סי' ער סעיף ב: וטו"ע ח"מ סי' פ"ד מהל' מתנת עניים ה"ל יא: קב ח מ"י פ"ח מהל' גולה ואציה ה"ל יג סג עשין עד טו"ע ח"מ סי' ער סעיף א: קג ט מ"י פ"ד מהלכות מתנת עניים ה"ל יג:

רבינו חננאל

ופריק רב אשי חצר איתרבי משום יד ולא גריעה משליחות גבי גט דחוב הוא לה אינה מגורשת אם זרק לה גיטה בלה בחצירה אי"כ ועומדת בצד חצירה כותנן אין חבין לאדם אלא בפניו. אבל מתנה דזכות הוא לו אע"פ שאינו עומד בצד שדהו קנה כותנן זכין לאדם שלא בפניו. ואסקי צבי שבור וזכיהתא בו אם ז'ן אחריו ומניין ואמר זכתה לי שרי זכתה לו שדהו והוא שעומד בצד שדהו. ואם היו תרבות והקנה לו אחד במתנה אע"פ אם יררו אחריו אין כמותו דמי: **מתני'** מליאת בנו זכמו הקטנים כו'. מריאה אלל אציו. הלכך כשמציה לנורח אציו הגביהה: ילקט בנו אחריו. מותר לבנו של פועל אלס עני הוא ללקוט אחר אציו את לקט הנושר. אלל אלס קבל הפועל את השדה למחלה לשלש ולרביע עשירי הוא והרי הוא כבעל הבית צדקה זה ולא ילקט בנו אחריו לפי שלקט בנו לאציו: זין כך וזין כך כו'. דאלס האצ עשיר הבן עני זוכה לעלמו: **טעמא דהנא דידן קאמר.** מפני מה אמרו מליאת קטן לאציו: **מדריהם.** מפני דרכי שלום: ונפקא מינה. מדרי' יוסי הא אמא לאשמועינן דהחמיירו חכמים בתקנתן כגזל גמור להוציאו צדיינן וכיון דמדאורייתא לית ליה זכיהתא מלוא אציו גזול את העניים: אלל אמר אציו. רבי יוסי נמי כתנא

(א) ח"ל זכ"ל ואפילו עני הוא ליה כעשיר.

